

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 15.5.2019
JOIN(2019) 9 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

EU og Centralasien: Nye muligheder for et stærkere partnerskab

Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet

EU og Centralasien: Nye muligheder for et stærkere partnerskab

INDLEDNING

Den Europæiske Union (EU) og de fem lande i Centralasien (Kasakhstan, Den Kirgisiske Republik, Tadsjikistan, Turkmenistan og Usbekistan) har **langvarige forbindelser baseret på stærke gensidige interesser**.

*EU's strategi for Centralasien fra 2007*¹ hjalp EU og Centralasien med at nå et hidtil uset samarbejdsniveau. Centralasiens **strategiske geografiske placering i grænseområdet mellem Europa og Asien**, dets **andel af EU's energiimport og 70 mio. indbyggeres markedspotentiale** samt **EU's interesse i regional sikkerhed** har gjort Centralasien til en stadig vigtigere partner for EU.

En del af **den aktuelle udvikling i Centralasien** har yderligere åbnet op for **nye muligheder** for at fremme partnerskabet mellem EU og Centralasien. **Reformprocesserne** i regionen har ført til opfordringer til politisk anerkendelse og støtte til modernisering fra EU's side. Det **nye momentum i det regionale samarbejde**, som det første uformelle topmøde mellem de centralasiatiske ledere i marts 2018 i Astana vidnede om, har øget relevansen af EU's erfaringer med at tilvejebringe samarbejdsbaserede løsninger på fælles udfordringer. Fornyede bestræbelser på at fremme **konnektivitet mellem Europa og Asien** har øget interessen for EU's tilgang til bæredygtige forbindelser. Et stærkere samarbejde mellem Centralasien og **Afghanistan** har skabt nye parametre for EU's egne bestræbelser på at fremme fred i landet. Den nye ambition om at spille en mere aktiv rolle i **globale og regionale anliggender**, som visse centralasiatiske lande har givet udtryk for, øger endvidere potentialet for samarbejde med EU om fælles mål.

EU's engagement i regionen kan bygge på **betydelige aktiver**. Landene i Centralasien kan have tillid til EU som en førende donor og engageret partner i deres reformproces og økonomiske overgangsproces, en vigtig fortaler for deres integration i verdenshandelssystemet, en kilde til kvalitetsinvesteringer og avancerede teknologier og en naturlig fortaler for deres regionale samarbejdsbestræbelser.

Denne fælles meddelelse har til formål at skabe et **stærkere, moderne og ikke-eksklusivt partnerskab med landene i Centralasien**, således at regionen kan udvikle sig til et bæredygtigt, mere modstandsdygtigt, velstående og tæt indbyrdes forbundet økonomisk og politisk område. Den vil bygge på de erfaringer, der er gjort med EU's engagement i regionen, tage hensyn til andre relevante strategier, herunder *den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik*², *den nye europæiske konsensus om udvikling*³, *EU-strategien for, hvordan*

---

¹ EU og Centralasien: Strategi for et nyt partnerskab, dok. 10113/07 af 31. maj 2007.

² Fælles vision, fælles handling: et stærkere Europa. En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik, juni 2016.

³ Den nye europæiske konsensus om udvikling – "Vores verden, vores værdighed, vores fremtid", EUT 2017/C 210/01 af 30. juni 2017.

forbindelserne mellem Europa og Asien skal styrkes⁴, og EU-strategien for Afghanistan⁵, og være styret af *De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling*⁶.

EU's strategi vil fokusere på **tre indbyrdes forbundne og gensidigt forstærkende prioriteter**:

➤ **Partnerskab for modstandsdygtighed**

EU vil samarbejde med de centralasiatiske lande om at foregribe og tackle de udfordringer, der påvirker deres socioøkonomiske mål og sikkerhed, og styrke deres evne til at tage reformer og modernisering til sig. Det vil fremme demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet, intensivere samarbejdet om gennemførelsen af klimatilsagnene fra Paris og tackle tværregionale miljøudfordringer med henblik på at omdanne dem til muligheder og intensivere samarbejdet om migration.

➤ **Partnerskab for velstand**

EU vil bistå landene i Centralasien med at frigøre deres betydelige vækstpotentiale ved at fremme udviklingen af en konkurrencedygtig privat sektor og fremme et sundt og åbent investeringsklima. Det vil samarbejde om udvikling af kvalifikationer, forskning og innovation med særligt fokus på unge. Det vil arbejde på at tackle strukturelle begrænsninger for handel og investeringer inden for regionen, støtte de resterende centralasiatiske staters tiltrædelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) og fremme bæredygtig konnektivitet.

➤ **Bedre samarbejde**

EU vil samarbejde med landene i Centralasien om at styrke partnerskabets struktur, intensivere den politiske dialog og åbne op for civilsamfundets deltagelse. Det vil fortsat være en førende udviklingspartner for regionen. Det vil styrke det offentlige diplomati for at fremhæve fordelene ved partnerskabet for regionen og dens borgere.

EU respekterer hver af sine centralasiatiske partnerses ønsker og interesser og fastholder, at det er nødvendigt at sondre mellem specifikke landesituationer, og vil samtidig bestræbe sig på at uddybe sit engagement i de centralasiatiske lande, der er villige og i stand til at intensivere forbindelserne. EU vil søge at samarbejde med tredjelande og internationale organisationer, når en sådan bredere inddragelse vil bidrage til EU's generelle mål og denne strategi. Den **nye generation af bilaterale udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler**, som EU har indgået, og som det kunne indgå med de enkelte lande i Centralasien⁷, vil fortsat være en hovedhjørnesten i EU's engagement. Denne fælles meddelelse har til formål at **mobilisere den brede vifte af EU-politikker og -instrumenter**, der vil blive anvendt til at indlede den næste fase af partnerskabet mellem EU og Centralasien, og vil også være **retningsgivende for programmeringen af EU's udviklingssamarbejde og -bistand**.

---

⁴ Styrkede forbindelser mellem Europa og Asien – byggesten til en EU-strategi, Rådets konklusioner, dok. 13097/18 af 15. oktober 2018.

⁵ Afghanistan – Rådets konklusioner, dok. 13098/17 af 16. oktober 2017.

⁶ Ændring af vores samfund: 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 25. september 2015.

⁷ EU har undertegnet en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan. Der er forhandlinger i gang med Kirgisistan og Usbekistan om udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler. Tadsjikistan har udtrykt interesse for at indlede forhandlinger om en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale. Udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler skaber en ramme, som ikke er en hindring for deltagelse i andre eksisterende samarbejdsinitiativer, som f.eks. frihandelsaftaler og Den Eurasiske Økonomiske Union, som Kasakhstan og Kirgisistan er medlemmer af.

Tværgående prioritet: Investering i regionalt samarbejde i Centralasien

EU har en stærk interesse i, at Centralasien udvikler sig som en region med regelbaseret samarbejde og konnektivitet snarere end en region baseret på konkurrence og rivalisering. EU er fast besluttet på at investere i de nye muligheder og det voksende potentiale for samarbejde i og med regionen som helhed.

Det regionale samarbejde burde gøre det muligt for de centralasiatiske stater bedre at forvalte deres indbyrdes afhængighed, håndtere deres svagheder og fælles bekymringer, frigøre deres økonomiske vækspotentiale, øge indflydelsen på internationale anliggender og bevare deres uafhængighed og identitet. Det er op til centralasiaterne selv at finde frem til, hvordan frivillige former for regionalt samarbejde kan fremmes i deres eget tempo, men EU vil **støtte disse processer** på grundlag af sine egne erfaringer med de fordele, som integrationsmekanismer og bedre konnektivitet kan give.

Dialogerne mellem EU og Centralasien og **EU-finansierede regionale programmer** vil bidrage til at fremme fælles løsninger på regionalt plan på områder som miljø, vand, klimaændringer og bæredygtig energi, uddannelse, retsstaten, bæredygtig konnektivitet, narkotikapolitik, sikkerhed og forebyggelse af radikaliserings, grænseforvaltning og lettelse af handlen inden for regionen.

Når det er hensigtsmæssigt for EU og Centralasien, og afhængigt af, hvilke spørgsmål det drejer sig om, kunne dialog og samarbejdsprogrammer med de centralasiatiske stater blive udvidet til også at omfatte **nabolande** som f.eks. landene i **det østlige partnerskab**, Afghanistan og andre lande. Centralasien og **Afghanistan** er i stigende grad blevet relevante for hinanden på grund af deres fælles interesse i sikkerhed og stabilitet, vandforvaltning og opbygning af effektiv konnektivitet. Hvor det er relevant, vil det derfor fortsat være en prioritet at integrere Afghanistan i relevante dialogmøder og regionale programmer mellem EU og Centralasien og støtte flere trilaterale samarbejdsprojekter med afghanske og centralasiatiske partnere.

1. PARTNERSKAB FOR MODSTANDSDYGTIGHED

Det er i EU's strategiske interesse at styrke Centralasiens, dets staters og samfunds modstandsdygtighed. Dette kræver en styrkelse af deres evne til at foregribe og modstå eksternt og internt pres, tage reformer til sig og tage de udfordringer op, der følger af globaliseringen, hurtig befolkningstilvækst, klimaændringer og miljøforringelser, pres på vand- og energiressourcer, arbejdskraftmigration og nye sikkerhedstrusler. I betragtning af de betydelige forskelle mellem de centralasiatiske lande som følge af deres socioøkonomiske udviklingsstadier og modeller vil EU fokusere på de mest akutte sårbarheder med udgangspunkt i de eksisterende styrker og koncentrere indsatsen om de områder, hvor det kan gøre en forskel. Fremme af relevante muligheder for den stadig mere forbundne og ambitiøse unge befolkning i Centralasien og styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status vil fortsat være centrale prioriteter for EU.

1.1. Fremme af demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet

Konsolidering af de demokratiske institutioner, styrkelse af borgernes indflydelse og etablering af mere inklusive politiske og økonomiske styringsstrukturer, fremme af retsstatsprincippet, styrkelse af de offentlige institutioners ansvarlighed og sikring af respekten for menneskerettighederne er afgørende forudsætninger for en vellykket, bæredygtig udvikling i Centralasien. Respekten for

menneskerettighederne vil derfor fortsat være et væsentligt element i EU's bilaterale forbindelser med landene i regionen.

EU vil fortsat fremme **respekten for menneskerettighederne i overensstemmelse med internationale standarder** med fokus på ytringsfrihed (herunder mediepluralisme), foreningsfrihed, kvinders rettigheder, børns rettigheder, mindretals rettigheder og bekæmpelse af forskelsbehandling samt forebyggelse og udryddelse af tortur. EU vil også bestræbe sig på at opbygge partnerskaber, f.eks. inden for rammerne af *initiativet vedrørende gode fortællinger om menneskerettigheder*.

EU vil tilskynde de centralasiatiske stater til at **samarbejde yderligere med FN's traktatfæstede organer, agenturer og særlige procedurer**. Det vil fremme samarbejdet i **multilaterale menneskerettighedsfora** såsom *FN's Menneskerettighedsråd* og *det tredje udvalg under FN's Generalforsamling*. Det vil samarbejde om ratificering og gennemførelse af centrale konventioner og resolutioner om grundlæggende menneskerettigheder og grundlæggende arbejdstagerrettigheder og med henblik herpå anvende *den særlige ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse* (GSP+) for støtteberettigede lande i regionen. EU-medlemsstaternes erfaringer med de juridiske tilpasninger, der kræves for at tiltræde Romstatutten for *Den Internationale Straffedomstol*, kunne være til gavn for de centralasiatiske lande.

Civilsamfundets deltagelse i den offentlige beslutningsproces spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre bæredygtigheden af den moderniseringsproces, der er i gang i Centralasien. EU vil fremme et gunstigt retligt og politisk miljø for civilsamfundet, der giver menneskerettighedsforkæmpere, journalister og uafhængige fagforeningsfolk og arbejdsgiverorganisationer mulighed for at operere frit og sikkert. Det vil tilskynde til dialog og samarbejde mellem civilsamfundet og forvaltninger på alle niveauer.

EU vil intensivere bestræbelserne på at fremme **demokrati, retsstatsprincippet og god regeringsførelse**, som er nødvendige for at gøre offentlige institutioner mere lydhøre og ansvarlige over for borgerne, samt for at tiltrække udenlandske investeringer. EU vil fortsat arbejde for at fremme fair og gennemsigtige valgprocesser. Det vil styrke det retlige samarbejde, herunder med Europarådet, for at fremme uafhængige og effektive retssystemer. Da **korruption** fortsat er et udbredt problem i regionen, vil EU stille ekspertise til rådighed for de lande, der ønsker at foretage de nødvendige ændringer af deres lovgivning og administrative systemer, og styrke deres uafhængige tilsynsmyndigheder.

I betragtning af EU's positive afsmitning på mange områder lige fra bekæmpelse af radikaliserings til udvikling af den private sektor vil EU bl.a. gennem integration af *FN's dagsorden for kvinder, fred og sikkerhed* i de relevante aspekter af EU-samarbejdet fremme **ligestilling og styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status**, hvis potentiale til at deltage i det sociale, økonomiske og politiske liv stort set er uudnyttet i regionen. *Spotlight-initiativet*⁸ kunne spille en vigtig rolle i denne henseende.

Fremme af anstændigt arbejde og overholdelse af internationale arbejdsstandarder vil fortsat være en prioritet. EU vil bidrage til at konsolidere de fremskridt, der i de senere år er gjort med hensyn til at overholde *Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's)* grundlæggende konventioner og tilskynde til ratificering og gennemførelse af ILO's konventioner om arbejdstilsyn, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og arbejdsvilkår. EU vil fremme overholdelsen af *FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder*.

---

⁸ Spotlight-initiativet er et fælles initiativ mellem EU og FN, som har til formål at udrydde vold mod kvinder og piger.

I den forbindelse vil samarbejdet med *Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE)*⁹, herunder på lokalt plan, være afgørende. EU vil fremme tilslutning til og gennemførelse af OSCE's principper og forpligtelser, styrke samarbejdet med de autonome institutioner, *OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder*, højkommisæreren for nationale mindretal og repræsentanten for frie medier og tilskynde de centralasiatiske stater til at intensivere deres engagement i OSCE og til at støtte dens feltmissioner i regionen.

Endelig vil EU styrke samarbejdet med *Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling* og med ILO for at fremme et sundt erhvervs-klima og dagsordenen for anstændigt arbejde.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Anvendelse af regionale programmer til støtte for udveksling af erfaringer med retlige reformer, menneskerettigheder, internationale arbejdsstandarder, god regeringsførelse, valgreform og styrkelse af kvinders indflydelse og status mellem EU og Centralasien, mellem centralasiaterne selv og med landene i det østlige partnerskab*
- *Udvikling af uddannelsesmuligheder inden for menneskerettigheder og kommunikationsevner for civilsamfundsaktivister og menneskerettighedsforkæmpere og fremme af grænseoverskridende kontakter mellem dem i regionen samt med deres modparter i EU og landene i Det Østlige Partnerskab*
- *Etablering af en særlig dialog om arbejdsstandarder og erhvervslivet og menneskerettigheder.*

1.2. Styrkelse af samarbejdet om grænseforvaltning, migration og mobilitet og tackling af fælles sikkerhedsudfordringer

EU og Centralasien har længe været partnere på sikkerhedsområdet. Regelmæssige møder inden for rammerne af *den politiske og sikkerhedspolitiske dialog på højt plan mellem EU og Centralasien* giver mulighed for at udveksle synspunkter om bredere sikkerhedsudfordringer og effektive politiske tiltag. EU vil fremme en **integreret tilgang** til samarbejde om sikkerhed med regionen og intensivere samarbejdet for at tackle de vigtigste grundlæggende årsager til usikkerhed såsom fattigdom, social udstødelse og marginalisering, begrænset politisk deltagelse, institutionelle svagheder, korrupsion og dårlig forvaltning af naturressourcerne. For at bidrage til bæredygtig menneskelig sikkerhed vil EU bestræbe sig på at samarbejde med landene i Centralasien om **sikkerhedssektoren** og overveje et samarbejde med henblik på at fremme sektorens ansvarlighed og effektiviteten af reformen heraf.

Klimaændringer og miljøforringelser er potentielle trusselsmultiplikatorer. EU vil derfor yderligere integrere forbindelsen mellem miljø, klima og sikkerhed i sin politiske dialog, konfliktforebyggelse, udvikling og humanitære aktioner og strategier for katastroferisikoreduktion i hele Centralasien.

Terrorisme og voldelig ekstremisme er fortsat en udfordring i såvel EU som Centralasien. Samarbejde om forebyggelse af voldelig ekstremisme og radikaliserings, finansiering af terrorisme og håndtering af spørgsmålet om hjemvendte terrorkrigere vil fortsat være en prioritet inden for partnerskabet, og det vil blive udbygget med den nyoprettede stilling som EU's sikkerheds- og terrorbekæmpelsesekspert med regional kompetence for Centralasien og i samarbejde med civilsamfundet og med fortsat fokus på menneskerettigheder. EU vil fremme udveksling af god praksis for forebyggelse af voldelig ekstremisme, herunder forskning i drivkræfterne bag voldelig ekstremisme, forebyggende foranstaltninger og modnarrativer. Det vil søge at styrke lokalsamfundenes modstandsdygtighed over for voldelig ekstremisme under overholdelse af

⁹ Alle lande i Centralasien er medlemmer af OSCE.

menneskerettighederne og retsstatsprincippet og ud fra en kønssensitiv tilgang i overensstemmelse med FN's *handlingsplan for forebyggelse af voldelig ekstremisme*.

På grundlag af erfaringerne fra tidligere programmer i regionen vil EU intensivere samarbejdet med Centralasien om **moderne integreret grænseforvaltning** og udvide de regionale samarbejdsbestræbelser til også at omfatte Afghanistan. EU vil undersøge yderligere måder til at intensivere samarbejdet med regionen om **bekæmpelse af organiseret kriminalitet, smugling af migranter, menneskehandel og ulovlig narkotikahandel**. EU vil fortsætte samarbejdet om udvikling af integrerede og afbalancerede narkotikapolitikker.

Med henblik på at forbedre forvaltningen af migration og mobilitet i den centralasiatiske region og skabe betingelser for styrkede mellemfolkelige kontakter mellem borgerne i de centralasiatiske lande og befolkningerne i EU og andre partnerlande vil et styrket samarbejde fokusere på at **tackle irregulær migration** med fuld respekt for menneskerettighederne. Dette vil indebære et samarbejde om grænseforvaltning, tilbagetagelse af irregulære migranter og reintegration af tilbagesendte personer, håndtering af de **grundlæggende årsager til irregulær migration** gennem fremme af erhvervsuddannelse, anstændige arbejdsvilkår og kvalitetsjob hjemme, støtte til lovlige migrationskanaler og indførelse af effektiv lovgivning og effektive systemer for at hjælpe ofre for menneskehandel og personer med behov for international beskyttelse.

Med henblik herpå vil EU tilskynde de centralasiatiske lande til at **udvikle nationale migrationspolitikker, samarbejde på regionalt plan og samarbejde om den multilaterale styring af mobilitet og migration** i overensstemmelse med FN's vejledende principper. Parallelt hermed vil EU også styrke sin bilaterale dialog og sit samarbejde om migration og mobilitet med landene i Centralasien, navnlig inden for rammerne af udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler.

EU vil samarbejde med de centralasiatiske stater om at fremme et åbent, frit og sikkert **cyberspace** og styrke **cybersikkerheden**.

EU vil fortsat samarbejde med regionen om **ikkespredning af masseødelæggelsesvåben, kontrol med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse og nuklear sikkerhed** under fuld udnyttelse af *ekspertisecentret for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici i Centralasien*. Det vil indlede en tættere dialog med de centralasiatiske stater om **krisestyring og fredsbevarelse**.

Det er også i EU's interesse fortsat at overvåge udviklingen i de regionale sikkerhedsstrukturer som f.eks. **Shanghai-samarbejdsorganisationen** og **Collective Security Treaty Organisation**.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Anvendelse af den politiske og sikkerhedspolitiske dialog på højt plan mellem EU og Centralasien og den nyoprettede stilling som EU's sikkerheds- og terrorbekæmpelsesekspert med regional kompetence for Centralasien til at styrke det praktiske samarbejde om en bredere sikkerhedsdagsorden, herunder reform og forvaltning af sikkerhedssektoren, hybride trusler og sammenhængen mellem vand og sikkerhed*
- *Afholdelse af ad hoc-ekspertmøder mellem EU og Centralasien om forebyggelse af voldelig ekstremisme og terrorbekæmpelse for at fremme udveksling af bedste praksis og styrkelse af det grænseoverskridende samarbejde i overensstemmelse med relevante internationale forpligtelser*
- *Intensivering af samarbejdet og synergiene med OSCE om forebyggelse og bekæmpelse af tværnationale trusler i Centralasien*
- *Fortsat samarbejde om narkotikapolitikken med henblik på yderligere at styrke de nationale politikker for begrænsning af efterspørgslen på narkotika og bekæmpelse af udbuddet af ulovlig narkotika og den hermed forbundne organiserede kriminalitet*

- *Udveksling af ekspertise om cybersikkerhed og hybride trusler, herunder muligheden for, at Centralasien kan deltage i den fælles identifikation af hybride trusler som led i EU's undersøgelse af hybride trusler*
- *Styrkelse af samarbejdet om moderne integreret grænseforvaltning med afsæt i det langvarige samarbejde mellem EU og Centralasien og mellem EU og Afghanistan*
- *Styrkelse af dialogen og samarbejdet om migration og mobilitet inden for rammerne af udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler og De Forenede Nationer.*

1.3. Forbedring af modstandsdygtigheden på miljø-, klima- og vandområdet

Centralasien står over for stadig større miljømæssige udfordringer. Den kombinerede virkning af klimaændringer, der er begyndt at reducere vandmængderne som følge af, at de gletsjere, der forsyner de centralasiatiske floder med vand, svinder ind, og den hurtige befolkningstilvækst vil forværre nogle af regionens miljøproblemer med mulige konsekvenser for den økonomiske udvikling, sikkerheden og migrationen.

EU kan hjælpe regionen med at gøre disse udfordringer til muligheder. Da disse udfordringer er grænseoverskridende og kræver gensidig tillid og samarbejdsbaserede løsninger, vil EU fortsat følge **en regional tilgang** til samarbejdet inden for miljø, vand og klimaændringer.

EU vil samarbejde med sine centralasiatiske partnere om gennemførelsen af **Parisaf-talen om klimaændringer**¹⁰ og de *nationalt fastlagte bidrag* gennem konkrete foranstaltninger til afbødning af og tilpasning til klimaændringer og nedbringelse af katastroferisici.

EU vil støtte de centralasiatiske lande gennem indførelse af høje miljøstandarder og tilskynde dem til at bevæge sig væk fra lineære produktionsmodeller i retning af en **cirkulær økonomi**, hvor produkternes værdi bevares så længe som muligt, hvor energi- og ressourceeffektiviteten øges, og hvor affald og emissioner af kulstof og forurenende stoffer minimeres. Et sådant skifte til bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion kan medføre betydelige fordele for menneskers sundhed og livskvalitet og samtidig bidrage til at fremme økonomisk diversificering, skabe nye forretningsmuligheder og stimulere den økonomiske vækst.

EU vil med udgangspunkt i regionens potentiale inden for sol-, vind- og vandkraft tilskynde til **reformer af energisektoren** og **omstilling til en lavemissionsøkonomi** i Centralasien. Levering af teknologi og ekspertise fra EU **inden for vedvarende energi og energieffektivitet** og rådgivning om lovgivningsmæssige reformer burde bidrage til at styrke regionens modstandsdygtighed over for manglende energiforsyning, bidrage til at opfylde dens klimamål og skabe arbejdspladser og forretningsmuligheder hos begge parter.

EU vil også fremme **bedre miljøforvaltning** og støtte kapacitetsopbygningen i de centralasiatiske stater med henblik på at integrere miljøhensyn i andre politikker og i den offentlige beslutningstagning, navnlig gennem passende vurderinger af miljøvirkningerne. EU vil fremme miljømæssigt bæredygtige investeringer i konnektivitetsinfrastruktur og alle centralasiatiske landes tiltrædelse af regionale og globale multilaterale miljøaftaler.

Udveksling af erfaringer med **bæredygtig forvaltning af naturressourcer, beskyttelse af biodiversitet** og **økologisk turisme** kan bidrage til at nå en lang række mål såsom udvikling af landdistrikter, bevarelse af økosystemer og bevidstgørelse om miljøproblemer.

¹⁰ Undertegnet 12. december 2015.

I overensstemmelse med *Rådets konklusioner om vanddiplomati*¹¹ vil fremme af en **regional dagsorden for vand, fred og velstand** fortsat være en vigtig prioritet i regionen. EU vil fortsat tilskynde til gensidigt acceptable løsninger for at forbedre det regionale samarbejde om en retfærdig forvaltning af grænseoverskridende vandressourcer i samråd med de relevante FN-organer og andre partnere. Det vil fremme tiltrædelse og gennemførelse af *De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europas konvention om vand*¹², tilskynde til samarbejde omkring **Aralsøen** og gennemførelse af **aftalen om Det Kaspiske Havs retlige status**¹³.

EU vil fortsat fremme samarbejdet med regionen, herunder gennem uddannelse af eksperter, for at fremme **integreret forvaltning af vandressourcerne**, reducere vandspild, forbedre vandkvaliteten og modernisere infrastrukturene og fremme moderne kunstvandingssystemer.

Da regionen er særligt udsat for naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer, vil EU støtte de nationale og regionale bestræbelser på at fastlægge nye politikker og vedtage ny lovgivning om **nedbringelse af katastroferisici**. EU vil også stille sin ekspertise inden for civilbeskyttelse og beredskab til rådighed for at fremme en mere strukturel, regional tilgang til modstandsdygtighed og beredskab.

EU vil fortsat samarbejde om at støtte foranstaltninger til bekæmpelse af miljøskader for at tackle **problemerne med giftigt kemisk og radioaktivt affald** fra tidligere uranudvinding i regionen.

EU vil anvende sine finansielle instrumenter, tilskud og garantier, navnlig dem, der formidles af *Den Europæiske Investeringsbank* (EIB) og i samarbejde med *Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling* (EBRD) og andre multilaterale udviklingsbanker, til at **mobilisere offentlig og navnlig privat kapital til miljøprojekter** og til **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. Fremme af forsvarlige lovgivningsmæssige rammer vil være afgørende for at tiltrække private investeringer.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Styrkelse af inter-og intraregionale samarbejdsfora og -mekanismer på miljø-, vand- og klimaområdet*
- *Udvikling af erfaringsdeling og innovativ finansiering til fremme af vedvarende energi*
- *Fremme af videnskabeligt samarbejde og forskning om vandforvaltning samt frit tilgængelige pålidelige data om klima og vand, der kan danne grundlag for en effektiv politik*
- *Styrkelse af samarbejdet med De Forenede Nationers regionale center for forebyggende diplomati i det regionale Centralasien om sammenhængen mellem vand og sikkerhed*
- *Støtte til bæredygtig forvaltning af naturressourcer og økosystemer og gennemførelse af den strategiske plan for biodiversitet og den kommende globale biodiversitetsramme efter 2020*
- *Fremme af erfaringsdeling og samarbejde om den cirkulære økonomi, navnlig bæredygtige affaldshåndteringssystemer og bekæmpelse af luftforurening.*

¹¹ Vanddiplomati – Rådets konklusioner, dok. 13991/18 af 19. november 2018.

¹² Konvention om beskyttelse og udnyttelse af grænseoverskridende vandløb og internationale søer, udfærdiget i Helsingfors den 17. marts 1992.

¹³ Undertegnet den 12. august 2018 i Aktau.

2. PARTNERSKAB FOR VELSTAND

En stadig mere strategisk placering i grænseområdet mellem Europa og Asien, en ung befolkning¹⁴, en stor andel af befolkningen, som kan læse og skrive, og rige naturressourcer giver Centralasien et betydeligt vækst- og udviklingspotentiale. Samtidig er der i regionen en stigende erkendelse af behovet for at indføre nye modeller for økonomisk udvikling og diversificere økonomierne for at tage de udfordringer og muligheder op, som globaliseringen medfører. EU vil samarbejde med landene i Centralasien om at bidrage til at skabe varige resultater, hvilket vil indebære udvikling af det private marked, forbedring af investeringsklimaet, fremskyndelse af omstillingen til en grøn og cirkulær økonomi, mindskelse af den socioøkonomiske ulighed, investering i menneskelig kapital og fremme af anstændigt arbejde for alle, udnyttelse af potentialet for intraregional og interregional handel og fremme af bæredygtig konnektivitet.

2.1. Konsolidering af partnerskabet for økonomiske reformer

EU har en stærk interesse i at støtte omlægningen af økonomierne i Centralasien, der for øjeblikket er alt for afhængige af eksport af råvarer eller eksport med lav merværdi¹⁵ samt migranternes pengeoverførsler, til diversificerede og konkurrencedygtige økonomier, der er drevet af den private sektor, som kan skabe arbejdspladser, indgå i regionale og globale værdikæder og skabe lige vilkår og muligheder for alle økonomiske aktører.

EU vil sigte mod at tilskynde til **mere bæredygtige og inklusive vækstmodeller** i regionen. Økonomiske reformer og modernisering bør være til gavn for hele samfundet og bidrage til at mindske ulighed samt regionale skævheder og kløften mellem land og by. EU's erfaringer med udvikling af landdistrikter, regionalpolitik og samhørighed vil være særligt relevante i denne henseende.

Udviklingen af en **konkurrencedygtig privat sektor** navnlig bestående af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) vil være en prioritet for EU's engagement i betragtning af den vigtige rolle, som den private sektor kan spille med hensyn til at støtte økonomisk vækst, styrkelse af kvinders indflydelse og status, fremme af anstændigt arbejde og bekæmpelse af fattigdom. EU vil fremme udviklingen af kapitalmarkeder og udvidelsen af adgangen til finansiering for SMV'er, forsvarlige lovgivningsmæssige rammer og finanspolitikker samt effektive politikker til bekæmpelse af korruption. Udvikling af den private sektor vil fortsat være en nøgleprioritet i *EU's investeringsfacilitet for Centralasien*.

Som en vigtig kilde til private investeringer på verdensplan er EU særligt godt rustet til at intensivere dialogen på strategisk plan med regeringerne og repræsentanterne for erhvervslivet i regionen samt med internationale finansielle institutioner for at fremme en **forsvarlig, gennemsigtig, åben, ikkediskriminerende og forudsigelig lovgivningsmæssig og politisk ramme** for europæiske økonomiske aktører, der handler med eller investerer i Centralasien.

Støtte til udvikling af og investering i den private sektor bør som en prioritet fokusere på vækst- og jobskabende sektorer, hvor EU har **særlig ekspertise og komparative fordele**, såsom landbrugs- og fødevarersektoren, miljø og vand, energi, transport og bæredygtig turisme.

EU vil fremme **dialogen mellem virksomheder og samarbejdet** med Centralasien, herunder blandt nystartede virksomheder og virksomhedsinkubatorer. Det vil bidrage til at skabe bilaterale og

---

¹⁴ Halvdelen af befolkningen i regionen er under 20 år, og de centralasiatiske økonomier skal absorbere én million nyttilkomne på arbejdsmarkedet hvert år.

¹⁵ Kulbrinter og mineraler udgjorde næsten 60 % af regionens samlede eksport i 2018.

regionale fora for dialog og samarbejde mellem virksomheder som f.eks. *europæiske handelskamre* i landene i Centralasien. EU vil tilstræbe at få de centralasiatiske arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer til at gå i dialog om emner, der spænder lige fra investeringsklima til uddannelse, beskæftigelsesegnet (herunder for kvinder og piger) og arbejdsmarkedsreformer.

Da tilgængeligheden af **kvalitetsstatistikker** er en forudsætning for at udvikle effektive offentlige politikker, vil EU fortsat arbejde på at udvikle de statistiske systemer i de centralasiatiske lande.

EU vil som led i sine regelmæssige bilaterale konsultationer med landene i Centralasien styrke udvekslingerne og samarbejdet om makroøkonomiske reformer, **finanspolitik, pengepolitik og skattepolitik samt forvaltning af de offentlige finanser**. Det vil fremme strategier for forvaltning af gæld og nationale obligationsmarkeder og lette reformer af de pengepolitiske rammer og tilsynet med de finansielle systemer.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Fremme af forbedringer af erhvervs- og investeringsklimaet og støtte til udvikling af den private sektor, navnlig små og mellemstore virksomheder, gennem dialog og samarbejde mellem virksomheder, sektorspecifik dialog og teknisk bistand mellem EU og Centralasien*
- *Fremme af venskabsprojekter for at udveksle knowhow og opbygge kapaciteten i de centralasiatiske forvaltninger inden for vigtige aspekter af økonomiske reformer*
- *Udveksling af knowhow om udvikling af statistiske systemer.*

2.2. Fremme af intra- og interregional handel og investeringer

Der skal gøres mere i fællesskab for at imødegå de strukturelle begrænsninger, som stadig begrænser potentialet for handel og investeringer mellem EU og Centralasien¹⁶, sætte skub i handel¹⁷ og investeringer inden for regionen og sikre, at Centralasien integreres dybere i den globale økonomi.

EU vil fortsat tilskynde til og støtte alle centralasiatiske staters **tiltrædelse af WTO**. Gennemførelsen af WTO-forpligtelserne vil bidrage til, at de centralasiatiske stater kan åbne deres økonomier, styrke deres internationale konkurrenceevne og blive integreret i globale værdikæder og til udformningen af den globale økonomiske forvaltning. Skabelse af lige konkurrencevilkår og forbedring af tilliden til erhvervslivet i regionen vil omfatte fremme af tiltrædelsen af WTO's *aftale om offentlige udbud* (GPA-aftalen).

EU vil på grundlag af sine erfaringer med regionale integrationsmekanismer støtte bestræbelser på at fremme **intraregional handel og intraregionale investeringer i Centralasien**, bl.a. ved at dele erfaringer og bedste praksis med hensyn til at tackle ikketoldmæssige handelshindringer og fremme lovgivningsmæssig konvergens og harmonisering, hvori integration i *Den Internationale Standardiseringsorganisation* og det internationale standardiseringssystem under ledelse af *Den Internationale Elektrotekniske Kommission* og et solidt kvalitetsstyringssystem har vist sig at være vigtige byggesten.

EU vil anvende de udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler og de tekniske samarbejdsprogrammer til at fremme **konvergens eller forenelighed med EU's regler og tekniske internationale og europæiske standarder** og til at **fjerne tekniske handelshindringer**. Disse bestræbelser vil fremme gensidig markedsadgang og skabe muligheder for markedsadgang for

¹⁶ I 2018 var EU blandt de fem vigtigste handels- og investeringspartnere i de enkelte centralasiatiske stater, men samhandlen med regionen udgjorde fortsat mindre end 1 % af EU's samlede handel.

¹⁷ Den intraregionale handel tegnede sig for 5 % af regionens samlede handel i 2018.

centralasiatiske økonomiske operatører på globalt plan, da EU's regler og standarder er anerkendt i hele verden. En intensivering af dialogen om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger med henblik på at styrke fødevarer sikkerhedssystemerne i de centralasiatiske lande ville være til gavn for de lokale forbrugere og virksomheder og fremme samhandlen med EU.

EU vil fortsat samarbejde med de centralasiatiske stater for at forbedre den **gensidige markedsadgang for varer og tjenesteydelser**. EU vil øge indsatsen for at hjælpe modtagerlandene i Centralasien med at gøre bedre brug af den unilaterale præferenceadgang til EU-markedet, der er sikret ved **GSP** og **GSP+**, og som kan fremme eksport og økonomisk diversificering samt bedre arbejdsstandarder og arbejdsvilkår og på passende vis supplere udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler.

EU vil intensivere samarbejdet med Centralasien for at fremme overholdelsen af EU's **internationale toldstandarder**, *Verdenstoldorganisationen* og WTO med henblik på at lette forenklingen og harmoniseringen af toldprocedurerne. EU vil styrke samarbejdet med regionen for at bekæmpe ulovlig handel, svig ved grænsen og skattesvig, skatteunddragelse og krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Det vil fremme yderligere udveksling af oplysninger for at styrke bekæmpelsen af hvidvask af penge, korruption og finansiering af terrorisme.

EU vil på grundlag af sine erfaringer fortsat fremme de centralasiatiske landes anvendelse og udvikling af **geografiske betegnelser**, hvilket kan hjælpe dem med at diversificere deres landbrugsproduktion i retning af højere merværdi.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Intensivering af udvekslingen af EU's erfaringer og bedste praksis med hensyn til tackling af ikketoldmæssige handelshindringer og fremme af lovgivningsmæssig konvergens og harmonisering*
- *Støtte til tiltrædelse af WTO og GPA-aftalen, herunder gennem teknisk bistand*
- *Intensivering af dialogen om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger med henblik på at styrke fødevarer sikkerhedssystemerne*
- *Udveksling af erfaringer med standardisering og kvalitetsinfrastruktur med henblik på at fremme intraregional handel og handel med EU*
- *Fremme af forenkling og harmonisering af toldprocedurer og støtte til udvikling af grænseoverskridende e-handel*
- *Intensivering af det tekniske samarbejde med henblik på bedre udnyttelse af den unilaterale præferenceadgang til EU-markedet i medfør af GSP og GSP+*
- *Udveksling af erfaringer med geografiske betegnelser med henblik på diversificering af landbrugsproduktionen.*

2.3. Fremme af bæredygtig konnektivitet

Udviklingen af **konnektiviteten mellem Europa og Asien** har potentiale til at give Centralasien store fordele gennem bedre infrastruktur, økonomisk diversificering og integration i regionale og globale værdikæder. EU har en stærk interesse i udviklingen af velfungerende handelskorridorer mellem Europa og Asien og i at sikre, at konnektiviteten udvikler sig på en bæredygtig, åben, inklusiv og regelbaseret måde, hvorved der skabes et egnet miljø for bæredygtige investeringer og lige vilkår for virksomheder i Centralasien.

EU vil i overensstemmelse med *sin strategi for, hvordan forbindelserne mellem Europa og Asien kan styrkes*¹⁸, og ved hjælp af eksisterende samarbejdsrammer, når det er hensigtsmæssigt, etablere **partnerskaber for bæredygtig konnektivitet** med landene i Centralasien i overensstemmelse med markedsprincipper, der sikrer gennemsigtighed, og som er baseret på internationale standarder. Samarbejdet på dette område bør primært fokusere på **transport, energi og digitale forbindelser samt mellemfolkelige kontakter**. Det vil bidrage til at skabe bæredygtige fordele for Centralasien ud over de fordele, der er forbundet med deres status som transitlande, og hjælpe de centralasiatiske lande med at nå målene for bæredygtig udvikling og klimamålene.

Kombinationen af europæiske private investeringer og EU's regionale samarbejdsprogrammer, der har bidraget til at forbinde Europa med dets nabolande og Centralasien siden begyndelsen af 1990'erne, har gjort EU til en vigtig aktør med hensyn til at fremme konnektivitet mellem EU og Asien. Fornyeede internationale bestræbelser på dette område, herunder udvidelsen af det transeuropæiske transportnet (TEN-T) til EU's nabolande, Kinas "*Belt and Road*"-initiativ og andre initiativer, kan skabe betydelige muligheder for at tackle de store behov i Centralasien.

EU og de centralasiatiske lande vil intensivere samarbejdet og sikre synergier i forbindelse med planlægningen af **transportkonnektivitet** og fastlæggelsen af de nødvendige lovgivningsmæssige rammer, navnlig med henblik på at forbinde den veludviklede TEN-T-ramme med net i det centrale Asien, herunder gennem det sydlige Kaukasus og med andre regionale net¹⁹. Dette har til formål at opnå afbalancerede og bæredygtige øst-vestgående og nord-sydgående landtransportforbindelser, navnlig på grundlag af arbejdet inden for rammerne af *det regionale økonomiske samarbejde for Centralasien*. For at nå dette mål kunne EU tilbyde teknisk bistand og bidrage til bæredygtig infrastrukturudvikling, hvor det er relevant, for at hjælpe sine partnere med at planlægge deres transportsystemer og sikre deres sammenkobling. EU vil bidrage til dekarbonisering af landtransport ved at fremme **elektrisk mobilitet**, uanset om det er på vej eller jernbane, og vil tage behørigt hensyn til udviklingen inden for **lufttransport og civil luftfart**, herunder sikkerhedsspørgsmål.

Yderligere samarbejde mellem EU og Centralasien om **grænseforvaltning**, herunder et styrket samarbejde om moderne integreret grænseforvaltning, samt fremme af **kompatible forsendelsessystemer** vil understøtte bestræbelserne på at udvikle konnektivitet på transportområdet.

EU vil fortsat fokusere på at styrke Centralasiens rolle ved at bidrage til **energiforsyningsikkerheden og diversificeringen af leverandører, kilder og ruter i EU**, herunder en vurdering af muligheden for at anlægge den *transkaspiske rørledning*. EU vil samarbejde med Centralasien om at fremme de lovgivningsmæssige rammer, teknologier og kvalifikationer, der er nødvendige for at mindske omkostningerne, udvikle vedvarende energikilder og energibesparende teknologier og mobilisere investeringer gennem blandet finansiering og andre finansielle incitament. EU vil bidrage til at modernisere elforsyningen gennem intelligente og modstandsdygtige decentrale forsyningsnet og **udvikle sammenkoblinger mellem landene** for at fremme den regionale og interregionale handel med elektricitet.

EU og Centralasien vil styrke samarbejdet i **den digitale økonomi** med fokus på at fremme adgangen til prismæssigt overkommelige, åbne og sikre bredbåndsforbindelser og digital infrastruktur, herunder

---

¹⁸ Styrkede forbindelser mellem Europa og Asien – byggesten til en EU-strategi, Rådets konklusioner, dok. 13097/18 af 15. oktober 2018.

¹⁹ De centralasiatiske lande vil blive hørt om den fælles undersøgelse af omfattende bæredygtige jernbanetransportkorridorer mellem Europa og Kina som fastlagt inden for rammerne af konnektivitetsplatformen mellem EU og Kina.

vedtagelse af de nødvendige lovgivningsmæssige reformer, støtte til udvikling og vedligeholdelse af forsknings- og uddannelsesnet med høj kapacitet, fremme af digitale færdigheder og kvalifikationer, fremme af digitalt iværksætteri og jobskabelse samt udvikling af områder såsom digital forvaltning og e-uddannelse. Digitaliseringen vil på grund af sin tværgående karakter være et centralt aspekt af EU's samarbejde med Centralasien på områder som f.eks. integreret grænseforvaltning, reform af den offentlige forvaltning, handel, transport og energiinfrastruktur samt støtte til SMV'er. EU vil i de relevante fora intensivere udvekslingen af erfaringer med internetfrihed og bekæmpelse af desinformation.

Samarbejdet om brugen af **Galileo**-systemets satellitbaserede positionerings-, navigations- og tidsbestemmelsestjenester kunne lette transportkonnektiviteten og tilvejebringe applikationer til energi- og telekommunikationsnet.

EU vil arbejde tæt sammen med **trejdelande, regionale organisationer og internationale finansielle institutioner** for at fremme bæredygtighed og lige vilkår på konnektivitetssområdet med henblik på at forfølge Centralasiens og EU's fælles interesser. EU vil søge synergier med andre centrale partnere, der er involveret i at fremme konnektiviteten mellem Europa og Asien, herunder inden for rammerne af det *asiatisk-europæiske topmøde* (ASEM). EU's tilsagn om at støtte bæredygtige konnektivetsprojekter bør bidrage til at forbedre den generelle kvalitet af investeringsprojekter, som udføres af andre aktører i regionen.

EU vil anvende sine finansielle instrumenter, tilskud og garantier og EIB-lån samt arbejde sammen med internationale finansielle institutioner og multilaterale udviklingsbanker med henblik på at mobilisere **offentlig og navnlig privat kapital** til bæredygtige konnektivetsprojekter i Centralasien.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Styrkelse af det bilaterale og interregionale samarbejde for at sikre effektiv og bæredygtig konnektivitet*
- *Bidrag til udviklingen af transportkorridorer mellem EU og Centralasien baseret på udvidelsen af TEN-T-nettene*
- *Intensivering af de bilaterale dialoger inden for rammerne af de eksisterende aftalememoranda om energisamarbejde og tilrettelæggelse af regionale ad hoc-konferencer om energi, hvor det er relevant*
- *Brug af innovativ og blandet finansiering for yderligere at tilskynde til grønne investeringer, navnlig i vedvarende energi og energieffektivitet*
- *Brug af EU-instrumenter (såsom tilskud, blandet finansiering og garantier) samt intensivering af konsultationer med internationale finansielle organisationer og andre relevante aktører for at understøtte bæredygtige konnektivetsprojekter.*

2.4. Investering i ungdom, uddannelse, innovation og kultur

Udviklingen af kvalifikationer vil være nøglen til Centralasiens konkurrenceevne og sociale samhørighed. Fremme af kvalitetsuddannelse, beskæftigelsesegnethed og anstændige jobmuligheder for unge og kvinder i Centralasien burde hjælpe regionen med at imødekomme efterspørgslen efter teknologier i hastig forandring og tilvejebringe den kvalificerede arbejdsstyrke, der er nødvendig for at opnå økonomisk diversificering og tiltrække udenlandske investorer. Tilvejebringelse af kvalitetsuddannelse og -job, herunder i landdistrikterne og med fokus på piger og kvinder, vil fortsat være en vigtig forudsætning for at forhindre udvandring af veluddannet arbejdskraft samt radikaliserings og voldelig ekstremisme.

EU vil støtte det inter- og intraregionale samarbejde med henblik på at opbygge kapacitet og øge **kvaliteten af uddannelser, videregående uddannelser og erhvervsuddannelser**. Det vil fremme **synergier mellem uddannelsessystemer og arbejdsmarkedet** samt **digital uddannelse**.

EU kan anvende *Erasmus+*-programmet til at hjælpe de centralasiatiske universiteter med at gennemføre en moderniseringsproces og hjælpe dem med at opfylde *Bologna*-processens mål om **videregående uddannelse** og *Torino*-principperne om **erhvervsrettet uddannelse**. EU bør søge at udvikle **europæiske studier** på de centralasiatiske universiteter. Universiteterne i EU-medlemsstaterne bør tilskyndes til at oprette flere partnerskaber med og afdelinger på de centralasiatiske universiteter og til at udvikle **sprogundervisning** i regionen.

EU vil undersøge muligheden for at hjælpe Centralasien med at udvikle et **regionalt område for videregående uddannelse** med udgangspunkt i eksemplet med *det europæiske område for videregående uddannelse*. Dette vil gøre det muligt for landene i regionen at modernisere deres videregående uddannelsessystemer, gøre dem kompatible med hinanden og samtidig styrke deres kvalitetssikrings- og anerkendelsesmekanismer.

EU vil styrke samarbejdet om **erhvervsrettet uddannelse** i samarbejde med *Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut* for at fremme unges og voksnes beskæftigelsesegnethed set i et livslangt læringsperspektiv med henblik på at imødekomme behovene hos de centralasiatiske økonomier, der befinder sig i en omstillingsproces, og de europæiske investorer i regionen.

EU's samarbejde med Centralasien inden for **forskning og innovation** kan bidrage til mere effektivt at tackle regionens udfordringer og samtidig fremme de mellemfolkelige kontakter. Udveksling af knowhow og innovative teknologier i forbindelse med håndtering af klima-, vand- og miljøudfordringer samt fødevarerikkerhed og ren og vedvarende energi vil bidrage til at fremme det regionale samarbejde ved at stille solid, pålidelig og tilgængelig dokumentation til rådighed som grundlag for politikudformningen. En styrkelse af forskningssamarbejdet inden for landbrug, sundhed, grøn transport og bæredygtig byudvikling vil også være til gavn for begge parter. Universiteter og forskningsorganisationer i EU og Centralasien bør yderligere fremme forskeres mobilitet og udveksling af personale, herunder gennem *Marie Skłodowska-Curie*-aktiviteter.

I overensstemmelse med *strategien for kultur i EU's eksterne forbindelser*²⁰ og med udgangspunkt i den centralasiatiske kulturarv, der er knyttet til "Silkevejskorridoren", vil EU udvikle et **kulturelt samarbejde** med regionen for at fremme partnerskaber, samproduktion og udvekslinger inden for kulturelle og kreative industrier, interkulturel dialog og bevarelse af kulturarven. EU vil med henblik herpå intensivere samarbejdet med De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur og førende europæiske kulturinstitutioner. EU vil fremme mobilitet for kunstnere og kulturarbejdere gennem udvekslinger, uddannelse og ophold, idet mobilitet og udvekslinger inden for sport også kunne fremmes.

EU vil støtte forskning vedrørende Centralasien og forbindelserne mellem EU og Centralasien og fremme flere muligheder for interaktion mellem forskere og medlemmer af tænketanke fra EU og Centralasien.

---

²⁰ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet "En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser", JOIN(2016) 29 final af 8. juni 2016.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Forøgelse af antallet af personer fra Centralasien, der nyder godt af Horisont 2020-, Erasmus+- og Marie Skłodowska-Curie-programmerne, og diversificering af deres rolle*
- *Øget inter- og intraregionalt samarbejde om forskning og innovation på områderne vand, fødevarer og miljø*
- *Fremme af intraregional og international mobilitet for studerende, personale og forskere samt for elever og undervisere på erhvervsuddannelserne*
- *Hjælp til Centralasien med at udvikle en regional samarbejdsordning, som er inspireret af det europæiske område for videregående uddannelse*
- *Etablering af en dialog og fremme af udveksling af bedste praksis for unges beskæftigelsesegnethed, styrkelse af kvinders indflydelse og status og beskæftigelsespolitikker*
- *Fremme af en stærkere dialog mellem EU, de centralasiatiske myndigheder, erhvervsorganisationer og arbejdsmarkedets parter om manglende kvalifikationer og modernisering af arbejdsmarkedet.*

3. BEDRE SAMARBEJDE

EU vil sigte mod at fremme en sammenhængende strategi over for Centralasien og sikre, at sektorspecifikke politikker bidrager til at håndtere stadigt mere indbyrdes forbundne udfordringer. Den nye EU-strategi bør gennemføres i samarbejde med EU-institutionerne og medlemsstaterne, og der bør skabes flere synergier mellem deres respektive styrker og ressourcer.

3.1. Styrkelse af partnerskabets struktur og inddragelse af civilsamfundet og parlamenterne

Den interregionale dialogs nuværende institutionelle struktur består af det **årlige møde mellem EU's og Centralasiens udenrigsministre**, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik/næstformanden for Kommissionen, der repræsenterer EU, og den årlige **politiske og sikkerhedspolitiske dialog på højt plan mellem EU og Centralasien**, som afholdes på viceministerniveau.

Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik/næstformanden for Kommissionen og de centralasiatiske udenrigsministre bør, når det er nødvendigt, også mødes uformelt i forbindelse med de årlige møder i FN's Generalforsamling, møder i OSCE's ministerråd og andre internationale møder og konferencer.

Derudover kunne der overvejes **ad hoc-møder** mellem EU og Centralasien **på højt embedsmandsplan**.

Den **institutionelle ramme for de bilaterale forbindelser** med landene i Centralasien vil blive styrket i takt med indgåelsen og ikrafttrædelsen af udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler, idet der holdes regelmæssige dialoger om menneskerettigheder, som supplerer de regelmæssige møder på ministerplan og højt embedsmandsplan.

Da EU og Centralasien har samme folkeretlige engagement og en regelbaseret verdensorden med FN i centrum, vil EU **styrke samarbejdet i multilaterale og regionale fora**.

I betragtning af den konstruktive rolle, som Europa-Parlamentet har spillet med hensyn til at berige den fælles dagsorden for partnerskabet mellem EU og Centralasien, bør der tilskyndes til yderligere **interparlamentarisk dialog**, herunder gennem regelmæssige besøg. EU vil sigte mod at arrangere flere **besøg på højt plan i regionen**.

EU vil også intensivere bestræbelserne på at fremme et tættere samarbejde med **civilsamfundet, tænketanke, lokale myndigheder, erhvervssektoren, arbejdsmarkedets parter, kulturelle organisationer, akademikere og unge**. Høring af civilsamfundet vil være et vigtigt aspekt af programmeringen af EU's udviklingssamarbejde, som vil søge at styrke civilsamfundets evne til at fremme ansvarlighed og gennemsigtighed i den offentlige forvaltning.

Det årlige ministermøde mellem EU og Centralasien kunne suppleres med møder i et uformelt "*forum mellem EU og Centralasien*" med deltagelse af repræsentanter for civilsamfundet, akademikere og tænketanke samt embedsmænd fra EU og Centralasien. Disse møder ville gøre det muligt for civilsamfundet at bidrage til udviklingen af partnerskabet mellem EU og Centralasien og gøre det mere synligt.

EU vil intensivere konsultationer om centralasiatiske anliggender med **ligesindede og andre relevante partnere** med henblik på at udvikle gensidig forståelse og samarbejde på områder, hvor der er sammenfaldende interesser.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Afholdelse af ad hoc-møder på højt embedsmandsplan mellem de regelmæssige møder inden for rammerne af en politiske og sikkerhedspolitiske dialog på højt plan mellem EU og Centralasien og ministermøderne*
- *Afholdelse af uformelle ministerkonsultationer i tilknytning til FN's Generalforsamling og udvikling af en fælles forståelse af og konvergens mellem holdninger i FN og andre multilaterale fora*
- *Intensivering af konsultationer om centralasiatiske anliggender med partnere fra tredjelande, hvor det er relevant.*
- *Yderligere inddragelse af civilsamfundet i udviklingen af partnerskabet mellem EU og Centralasien, herunder gennem etablering af et uformelt "forum mellem EU og Centralasien"*
- *Tilskyndelse til hyppigere interparlamentariske kontakter og besøg.*

3.2. Samarbejde med stor virkning

EU og dets medlemsstater har været en førende partner for udviklingssamarbejde i Centralasien i det seneste årti²¹. EU vil fortsat anvende disponible finansielle instrumenter til at støtte regionen og bidrage til at imødegå udfordringerne og maksimere mulighederne i partnerskabet mellem EU og Centralasien. Den **nye EU-strategi for Centralasien** vil være retningsgivende for EU's udviklingssamarbejde med regionen i de kommende år. Opfyldelse af forpligtelserne i henhold til FN's **2030-dagsorden for bæredygtig udvikling** vil være et centralt element i EU's engagement. **Dialogen med civilsamfundet og de lokale myndigheder** vil også bidrage til fastlæggelsen af EU's prioriteter for Centralasien. **Der vil være behov for mere synergi med medlemsstaternes politikker over for regionen**, herunder udviklingssamarbejde.

Udviklingssamarbejde alene vil ikke gøre det muligt at nå målene for bæredygtig udvikling, og det skal bruges som en **katalysator for at tiltrække privat kapital med henblik på at skabe vækst**. EU bør gøre bedst mulig brug af sin omfattende værktøjskasse for udviklingsbistand i regionen, herunder **innovative samarbejdsformer** såsom partnerskaber og større fokus på investeringer. **Udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftaler** vil skabe muligheder for en intensiveret politisk dialog med de

²¹ EU har afsat 1,1 mia. EUR til udviklingssamarbejde med Centralasien under budgetcyklussen 2014-2020.

centralasiatiske lande inden for en lang række sektorer, som vil bidrage til at nå målene for bæredygtig udvikling.

Samarbejdet med de internationale finansieringsinstitutioner vil fortsat spille en vigtig rolle med hensyn til udnyttelse af offentlig og privat finansiering til bæredygtig udvikling i Centralasien.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Afholdelse af politiske dialoger mellem EU og Centralasien i specifikke sektorer og støtte til disse dialoger inden for rammerne af venskabsorganisationsprojekter*
- *Intensivering, hvor det er relevant, af samarbejdet med internationale finansieringsinstitutioner.*

3.3. Styrkelse af partnerskabets profil

For at styrke EU's profil i Centralasien skal EU og dets medlemsstater udvikle en mere dynamisk og mere målrettet kommunikationsstrategi, hvor de redegør for baggrunden for deres engagement og understreger de muligheder, som partnerskabet mellem EU og Centralasien kan give regionen og dets borgere. Dette vil navnlig kræve udvikling af fælles budskaber og identifikation af kommunikationsmuligheder, herunder gennem sociale medier og andre nye kommunikationsteknologier, der henvender sig til de unge i regionen, opinionsdannere, influencers på de sociale medier, civilsamfundet, akademikere og medierne i bred forstand.

Specifikke initiativer på dette område bør omfatte:

- *Udvikling af mere systematiske fælles budskaber og øget brug af webportaler og sociale medier for at fremhæve de konkrete fordele ved EU's engagement i regionen.*

***

Rådet og Europa-Parlamentet opfordres til at godkende den strategi og de foranstaltninger, der fremlægges i denne fælles meddelelse.